

NOBLEȚE PRIN CULTURĂ: FAMILIA POP DE DAIA

Celebră datorită activității de excepție, depusă într-un interval de mai bine de un secol, a câtorva dintre membrii săi, familia Pop de Daia și-a obținut înnobilarea de la principele Mihail Apafi, în 6 februarie 1664, fiindu-i reconfirmată la 17 aprilie 1718 de către împăratul Carol al VI-lea. În ultimul deceniu al secolului al XIX-lea originalul acestora (sau doar al celei din urmă?) se mai afla încă în posesia familiei¹, ajungând ulterior, la o dată și în condiții necunoscute și doar în varianta sa de la 1718, în posesia Muzeului din Alba Iulia, unde este înregistrată la cota D. 3182.

Deși titlul nobiliar a fost acordat lui Gheorghe și fratelui său, Vasile, scutul pe care a fost reprezentată o mână scriind se pare că ilustra doar meritul primului, cel de-al doilea fiind cunoscut numai din diploma de înnobilare. Important personaj al vieții eclesiastice românești în întreaga cea de-a doua jumătate a secolului XVII, nici despre Gheorghe Pop de Daia nu avem însă nici o știre anterioară momentului înnobilării.

În aceeași situație se află și contemporanul său, Ioan Zoba alias Popa din Vinț, înnobilit în mai 1664, destinele celor doi fiind foarte strâns împletite pe tot parcursul celei de-a doua jumătăți a secolului al XVII-lea, fără a avea însă nici un indiciu despre antecedentele lor, în special despre cele culturale, pentru care au primit înnobilarea, și nici despre cele sociale, foarte importante în contextul respectiv în măsura în care cunoașterea lor ne-ar putea facilita reconstituirea modului în care s-a format prima generație de mari intelectuali români în Transilvania.

Din păcate, penuria documentară persistă și în următoarele două decenii, astfel încât la 1682, când Gheorghe Pop avea în jur de 50 de ani², știm despre el doar că era protopop și că deținea și funcțiile de "titor"-epitrop al bunurilor mănăstirii-reședință mitropolitană din Alba Iulia și jurat al scaunului de judecată al aceleiași instituții eclesiastice românești³. Prin aceste trei calități, el deținea una dintre cele mai importante poziții din ierarhia Bisericii românești transilvane, situându-se imediat după mitropolitul și "vicarul său" – notarul soborului mare, în acel moment Ioan Zoba, căruia îi va succeda, cândva între 1690-1696, deschizând astfel șirul unei adevărate dinastii, fiii și apoi nepotul său deținând și ei această funcție, pe care au îndeplinit-o până la începutul deceniului opt al secolului al XVIII-lea.

Moment de apogeu al raporturilor religioase româno-maghiare, cea de-a doua jumătate a secolului al XVII-lea a creat reale personalități, contradictorii datorită poziției profesionale adoptate, apropiată întâi de Reformă, apoi de Catolicism, fapt care i-a determinat pe mulți cercetători să adopte o atitudine rezervată, mergând uneori chiar până la respingerea lor, acuzele de filo-calvinism și de trădare a intereselor Bisericii și neamului românesc nefiind puține. Gheorghe Pop de Daia face și el parte din pleiada de clerici cărturari nevoiți să suporte acest oprobriu, "justificat" în cazul său prin poziția pe care a avut-o în timpul vlădiciei grecului Ioasaf, venit la conducerea Bisericii ardelenice cu intenția destul de clar afișată de a-l răzbuna pe martirul mitropolit Sava Brancovici, destituit și condamnat în vara anului 1680. Abia instalat, deși împotriva sa fusese deja înaintată o plângere, semnatarii săi, între ei și protopopul din Daia, fiind nemulțumiți de modul cum acesta își obținuse

¹ După cum afirmă protopopul de atunci, Ioan Deac, cel care a adunat informațiile pentru districtul Cutului în vederea alcătuirii monografiei nobleței românești semnate de Ioan Cavalier de Pușcariu, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, în care familia Pop de Daia este menționată la p. 51 din vol. I, Sibiu, 1892, și la p. 283 din vol. II, Sibiu, 1895, fiind însă greșit indicată data reconfirmării diplomei: 7 aprilie în loc de 17 aprilie.

² Cu ocazia procesului vlădicăi Ioasaf din 1682 depunea mărturie și "Honorabilis Georgius popa pastor ecclesiae valachicae possessionis Dállya, annorum circiter 50" (apud Szilágyi Sándor, *Monumenta Comititalia Regni Transylvaniae / Erdélyi Országgyűlése Emlékek*, vol. XVII, p. 301).

³ Conform informației furnizate de *Zaonicul* mitropoliei pentru anul 1680, când soborul mare l-a ales vlădică pe Iosif Budai de Pișchinț, prilej cu care sunt amintiți și ceilalți funcționari mai importanți din preajma mitropolitului: notarul soborului mare și cei cinci epitropi-jurați. Vezi textul la Timotei Cipariu, *Acte și fragmente latine romanesce. Pentru istoria beserecei romane mai alesu unite*, Blasiu, MDCCCLV, p. 257, și la Ana Dumitran, *Câteva considerații pe marginea unui manuscris ardelen din secolul XVII: Zaonicul Mitropoliei Bălgradului*, în *Annales Universitatis Apulensis. Historica*, 1/1997, p. 51.

numirea⁴, Ioasaf a purces la destituirea a nouă protopopi, din motive pe care putem doar să le bănuim⁵. Între ei se afla și Gheorghe de Daia, fără să știm însă dacă gestul mitropolitului a fost întemeiat sau a fost doar o răzbunare pentru lipsa de cooperare manifestată de protopop încă înainte de sosirea în Transilvania a noului vlădică.

Pentru aceia dintre istorici care apreciază faza presiunii prozelitismului calvin a relațiilor interconfesionale ardeleni din secolul al XVII-lea ca pe un timp al martiriului ortodox și înțeleg destituirea lui Ioasaf de către sinodul protopopilor și preoților români ca pe un gest executat la comanda autorităților calvine speriate de prezența la conducerea Bisericii ardeleni a unui ortodox cătuși de puțin dispus la compromisuri, Gheorghe de Daia și toți cei care s-au aflat în aceeași tabără cu el nu pot fi priviți decât ca simple unelte ale calvinismului dornic să se înstăpânească asupra sufletelor credincioșilor români. Nu există, din păcate, documente care să ateste fără dubii adevăratul înțeles al atitudinii lor. În afară de simpatiile calvine, mai puteau intra în acțiune banale neînțelegeri interumane, de care Biserica, nu numai cea românească, nu a fost niciodată lipsită. Apoi, atașamentul față de Reformă al unora dintre clericii români ai acelor timpuri a fost cât se poate de greșit înțeles. Deținători ai unor funcții eclesiastice inspirate după modelul Bisericii Reformate maghiare, al căror rol în Biserica românească a fost însă unul organizator, disciplinator, coordonator, direcții în care rezultatele obținute au fost mult mai vizibile decât cele ale sensului calvinizator care li s-a atribuit, clericii români, între care Gheorghe Pop de Daia este unul dintre cele mai rezonante nume, nu au ieșit cătuși de puțin din cadrele Ortodoxiei ci, dimpotrivă, traducând și tipărind cărțile de cult ale acesteia, au contribuit la definitivarea sa instalare în sufletul românilor, epurând bisericile acestora de consecințele nefaste ale utilizării limbii slavone, constituind astfel unul dintre principalele elemente ale procesului de reală evanghelizare început la mijlocul secolului al XVI-lea, impactul Reformei dovedindu-se din acest punct de vedere cât se poate de pozitiv.

Posibil traducător și editor al *Ceasloveșului* (Alba Iulia, 1685, ediția a doua Sibiu, 1696) și *Rânduilei diaconștelor* (Alba Iulia, 1687), Gheorghe notareșul Dăianul, după cum este numit în prefața *Chiriadromionului* din 1699, la apariția căruia și-a adus un substanțial aport financiar, ca de altfel și la cea a *Bucoavnei* din același an, a fost, probabil, între ceilalți miluitori care au contribuit la susținerea activității editoriale bălgrădene, cel mai important susținător al devizei "spre folosul și înfrământarea neamului nostru rumânesc", lansată odată cu cărțile sale de marele său contemporan și colaborator, Ioan Zoba, în umbra căruia a stat până în ultimul deceniu al vieții. Astfel, dacă nu cunoaștem contribuțiile pentru care și-a meritat diploma de înnobilitare, activitatea culturală desfășurată în deceniile 9-10 ale secolului XVII justifică cu prisosință gestul de mărinimie princiară datat 6 februarie 1664.

Cealaltă mare contribuție a sa, intrinsec legată însă de prima, a fost asiduitatea cu care a îndrumat Biserica românească spre un drum propriu, determinat de situația sa specială de unică instituție reprezentativă a românilor într-un stat în care le era refuzat statutul de cetățeni. "Folosul și înfrământarea neamului" la care fac referire cărțile tipărite în ultimele două decenii ale secolului al XVII-lea nu sunt numai de ordin spiritual, legate de locul sacru al bisericii unde puteau fi ele însușite, ci și de ordin social și politic, după cum o dovedesc actele unirii românilor cu Biserica Romei, alcătuite din îndemnul și sub îndrumarea lui Gheorghe Pop, odată ce prezența habsburgică în Transilvania a încheiat rolul de sprijinitoare a Bisericii românești îndeplinit până atunci de confesiunea calvină, prin autoritățile sale reprezentative: Biserica maghiară și Curtea princiară. Notar al soborului mare în ultimii ani ai secolului al XVII-lea, reprezentând deci, teoretic, instanța supremă după mitropolit și,

⁴ Conform hotărârii dietale din 21 octombrie 1579, "popii românești [primesc dreptul] să-și aleagă episcop românesc pe cine vor voi" (apud George Bariț, *Părți alese din istoria Transilvaniei pe două sute de ani în urmă*, vol. I, ediția a II-a, Brașov, 1993, p. 201-202). Ioasaf nu a fost ales în cadrul unui sinod general, cum era obiceiul, ci fusese numit de principele Mihail Apafi la recomandarea lui Șerban Cantacuzino, circulând și zvonul, probabil întemeiat, că episcopul își cumpărase funcția de la cei doi domnitori.

⁵ Cu ocazia procesului său, unii dintre cei destituiți își vor motiva înlăturarea prin lipsa de cooperare în plan financiar cu mitropolitul, una dintre obligațiile protopopilor fiind și aceea de adunare a taxelor destinate întreținerii episcopului. Un alt motiv, ținând de această dată de dreptul canonic, a putut fi contractarea unei a doua căsătorii de către cei în cauză, interzisă de *Pravilă*. Acesta din urmă a putut fi însă și un paleativ pentru cel dintâi.

prin experiența și vârsta sa, poate chiar mai mult, deoarece se pare că lui îi revine meritul de a-i fi convins pe preoții români să accepte unirea⁶, Gheorghe Pop de Daia își merită pe deplin supranumele de *primul greco-catolic*⁷, chiar dacă sensul pe care l-a dat el unirii a fost altul decât cel la care a făcut referire celălalt mare artizan al acestui act, iezuitul Paul Ladislau Baranyi care, cu prilejul prediciei rostite la căpătâiul Dăianului, invoca, sub motto-ul *scio cui credidit*, “multele ostenele” ale răposatului pentru promovarea unirii⁸. Pentru un fost “colaborator” al prozelitismului calvin, aceste cuvinte ale apostolului Pavel pot răsună strident. Cu siguranță însă, protopopul din Daia a știut cui a crezut în oricare din momentele vieții și carierei sale de preot, “unirea” pe care a promovat-o, mai întâi cu Reforma, apoi cu Catolicismul, fiind doar o cale pentru obținerea unui statut superior pentru Biserica sa și pentru neamul din mijlocul căruia s-a ridicat acest altfel modest preot de țară. Conjunctura politică și religioasă a secolului al XVII-lea a oferit, prin fisurile ei, prima șansă de afirmare a românilor. A fost foarte important că și ei erau pregătiți pentru asta. Nu știm cât din ambiția de a-și vedea propășind neamul s-a datorat diplomei de înnobilare și cât inteligenței native a protopopului dăian, căruia în bună măsură i se datorează faptul că unirea cu Roma a fost posibilă și, mai ales, limitele între care românii s-au arătat dispuși s-o accepte, pandantul celor patru puncte florentine dovedindu-se a fi, în fapt, un adevărat program de emancipare națională⁹.

Cât privește actul din 17 aprilie 1718, conținutul său este compus din cinci părți, pe care le înșirăm în ordine cronologică: diploma de înnobilare emisă la 6 februarie 1664 pentru Gheorghe și Vasile Pop din Daia și actul de punere în posesie a celor doi asupra drepturilor obținute prin diploma de înnobilare, emis la Aiud în 26 mai 1664 – în transumpt; confirmarea titlului de noblețe prin diploma din 4 martie 1670 – în rezumat; reconfirmarea acestuia de către împăratul Carol al VI-lea, prin diploma din 17 aprilie 1718, și mențiunea de publicare a acesteia din urmă în Dieta ardeleană din 24 februarie 1720.

Un detaliu căruia nu-i putem găsi acum explicația îl constituie faptul că diploma de înnobilare propriu-zisă, cea din 6 februarie 1664, nu a fost cuprinsă în protocolul cancelariei princiare, lipsind deci din cel de-al XXVII-lea volum al colecției *Liber Regius Transilvaniae* în care ar fi trebuit să fie inclus¹⁰.

⁶ Conform însemnării preotului Ivan din Țelna, care vorbește despre o acțiune de adunare de semnături în favoarea unirii al cărei principal promotor a fost protopopul Gheorghe: “[...] popa Gheorghii din Daia, a toată țara notarăș și noaă protopop, carile nu cunteni, pre noi de-a ne scriia, ce mai vartos ne-u dojenit și îndemnat spre lucru de spăsenie, ca un părinte purtătoriu de grije lucrurilor preotești, depreună cu cucernicul și preacuviosul întru blînzie petrecătoriu părintele nostru milostiv, vlădica Athanasie [...], scriind cărți de pace cum să fiia una Roma Vechie cu Roma Noaă, precum au avut legătură și mai demult amîndoo beserecile, legătură într-o uniciune [...]” (apud Gabriel Ștrempel, *Catalogul manuscriselor B.A.R.*, vol. IV, București, 1992, p. 425; textul însoțit de un comentariu mai poate fi consultat la Nicolae Dănilă, *O însemnare din 13 mai 1700 despre unirea românilor sub Mitropolitul Atanasie Anghel*, în *Viața Creștină*, serie nouă, an V, 1994, nr. 20 (114), p. 2).

⁷ Atribuit de Gheorghe Bogdan-Duică în articolul *Întâiul greco-catolic: George Pop de Daia*, publicat în *Națiunea*, 1928, nr. 279, p. 1-2.

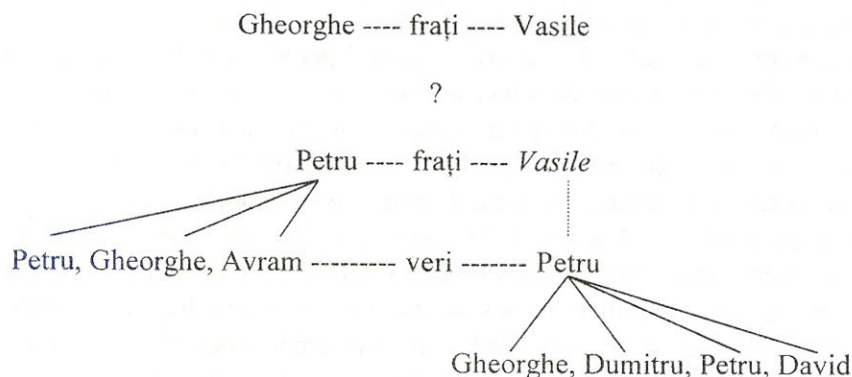
⁸ Discursul funebru a fost publicat ulterior de Baranyi în cartea sa *Imago vitae et mortis*, tom II, Tyrnavia, 1719, p. 547-583. Pentru alte detalii bio- și bibliografice vezi Nicolae Dănilă *Un promotor al Unirii românilor transilvăneni cu Biserica Romei: Protopopul Gheorghe Pop de Daia (1631/1632 – 1700)*, în *Unirea*, serie nouă, an IX, 1998, nr. 1 (78), p. 7, Idem, *Anexă la protopopul Gheorghe Pop de Daia*, în *loc. cit.*, nr. 2 (79), p. 6 și Aurel Răduțiu, *Daia Română la 1785*, în *Apulum*, XVI, 1978, p. 312.

⁹ Este vorba de cele 5 condiții sub care a acceptat unirea sinodul din februarie 1697 (1. Biserica românească să nu fie constrânsă la mai mult decât cele patru puncte florentine, 2. păstrarea în vigoare a Pravilei, 3. acordarea privilegiilor promise pentru clerul unit, 4. emanciparea politică și intelectuală a laicilor, 5. asigurarea subzistenței episcopului), între care punctul referitor la abolirea statutului de toleranță pentru toți românii care se vor uni cu Roma are un caracter cu adevărat revoluționar (vezi actele soborului la Nicolaus Nilles, *Symbolae ad illustrandam historiam Ecclesiae Orientalis in terris coronae S. Stephani*, vol. I, Oeniponte, 1885, p. 168-169; traducerea românească la Silviu Dragomir, *Romînii din Transilvania și unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)*, în *Biserica Ortodoxă Română*, an LXXX, 1962, nr. 9-10, reprint Cluj, 1990, p. 7-8, și la Nicolae Dănilă, *Documentele Unirii de la Alba Iulia (1697-1701). Actele sinodului din februarie 1697*, în *Unirea*, serie nouă, an IX, 1998, nr. 4 (81), p. 7).

¹⁰ Arhivele Statului Maghiar, Budapesta, microfilm 39 245.

Scrisă pe pergament, sub formă de *litterae patentes* sau *litterae apertae*, însumând 12 file legate cu șnur de mătase colorată în roșu, galben și albastru, diplomei imperiale din 17 aprilie 1718 îi lipsește în prezent sigiliul, care fusese atârnat și așezat probabil într-o capsulă. De asemenea, nu cuprinde reprezentarea artistică a blazonului, singurul decor constituindu-l litera ornamentată *N* cu care începe textul. Scrisă cu cerneală maron, numele destinatarilor săi a fost însă de fiecare dată reprodus cu litere mai mari, redată cu cerneală aurie.

Actul a fost emis la solicitarea protopopului Petru de Daia și a verilor săi Petru, Gheorghe și Avram, fiii fostului preot dăian Petru, mort la acea dată. Indicațiile de rudenie, coroborate cu informații provenite din alte surse documentare, permit reconstituirea următorului tabel genealogic:

Despre prima generație nu ne putem pronunța cu siguranță dacă au fost fiii lui Gheorghe sau ai fratelui său Vasile. Petru este atestat ca protopop imediat după moartea lui Gheorghe de Daia, numele său figurând pe lista semnatărilor celui de-al treilea act al unirii cu Roma, din 5 septembrie 1700¹¹. La 1711 “conducătorii sinodului, Vasile și fratele său Petru, ambii protopopi, i-au ademenit și au forțat, prin amenințări puternice și înfricoșări, pe ceilalți protopopi să subscrie la vechea schismă. I-au propus chiar și episcopului să subscrie punctele nelegiuite împotriva Unirii”. Atanasie Anghel a renunțat la unire, revenind însă, ulterior, asupra hotărârii sale, cei doi inițiatori ai mișcării anti-unioniste fiind “privați de funcțiile lor și excluși din sinod”¹². Acest eveniment nu pare să le fi afectat cariera căci, la 16 aprilie 1714, într-un alt sinod, protopopul Petru și fratele său Vasile, notarul săborului mare, sunt din nou excluși și destituiți, deoarece au vrut să restabilească “schisma”, opunându-se alegerii lui Ioan Patachi în funcția de vlădică¹³. Nici acum hotărârea sinodului nu pare să-i fi afectat. În noiembrie 1715, cu prilejul sfințirii fundațiilor noii cetăți de la Alba Iulia, împreună cu peste o sută de preoți, “în beserica cea mare carea mai nainte o ținea calvinii, la altariul cel mare au slujit liturghie Petru Pap din Daia, protopopul Dăei și notariul săborului mare, că atunci, după norma cea ținută supt prinții calvinești, notariul săborului mare era cel mai întâiu după vlădicul și ca un vicariu mare”¹⁴.

La 1718, când Petru, protopop de Daia, solicita reconfirmarea diplomei de noblete, celălalt Petru, reprezentantul celei de-a doua generații a “dinastiei” dăiene, nu mai era în viață. Deoarece Petru, Gheorghe și Avram sunt consemnați ca fiii săi, vărul lor, Petru, protopopul din 1718, nu poate fi decât fiul lui Vasile, mort și el la acea dată, deoarece numele său nu apare menționat deloc în scrisoarea imperială. Acest ultim Petru avea deja patru moștenitori: pe Gheorghe, Dumitru, Petru și David, și e posibil să nu mai fi fost în viață la 1733 când, cu prilejul conscripției inochentiene, protopop al Dăii apare consemnat vărul său Avram¹⁵. Acest Petru, fiu al lui Vasile, este cel care a

¹¹ Vezi trimerile de la nota 9.

¹² Cf. unor rapoarte iezuite din 1711-1712, în traducerea lui Nicolae Dănilă, *Revenirea mitropolitului Atanasie Anghel la Ortodoxie în anul 1711*, în manuscris.

¹³ Silviu Dragomir, *Istoria Desrobirei Religioase a Românilor din Ardeal: în secolul XVIII*, vol. I, Sibiu, 1920, anexa 8.

¹⁴ Citat dintr-o operă a lui Samuil Micu, apud Gheorghe Șincai, *Opere. III. Hronica românilor*, tom III, Ediție îngrijită și Studiu asupra limbii de Florea Fugariu, București, 1969, p. 312.

¹⁵ Augustin Bunea, *Episcopul Ioan Inocențiu Klein*, Blaj, 1900, p. 320.

deținut funcția de vicar în timpul directoratului lui Adam Fitter, între moartea episcopului Patachi și alegerea lui Inochentie, noua sa calitate plasându-se astfel în prelungirea celei de notar al soborului mare, cu care era echivalentă ca și atribuții, dar nu și consonantă ca și denumire. Abia după dispariția sa aplicarea prevederilor canonice de sorginte catolică sau ortodoxă va fi posibilă. Astfel, deși vărul său Avram va deține și el funcția de notar, calitatea sa de preot de mir îl va împiedica să exercite și rolul vicarial, rezervat de acum călugărilor.

Devenită a treia treaptă ca importanță ierarhică în Biserica Unită, funcția de notar își va mai păstra încă strălucirea în timpul cât a fost deținută de protopopul Avram, activ susținător al lui Inochentie Micu, căruia i-a secondat din umbră curajoasa acțiune revendicativă, dar va intra în eclipsă după moartea sa, petrecută între 1773-1782¹⁶, fiind încă vacantă la 1784¹⁷, reorganizarea instituțională ulterioară a Bisericii Unite transformând-o radical.

Funcții laice importante pentru lumea românească a secolului XVIII a deținut și fratele lui Avram, Petru, absolvent al colegiului iezuit clujean, autor al unei lucrări hagiografice publicate la Cluj în 1738, secretar al episcopului Inochentie și, după exilarea acestuia, jurat-asesor al comitatului Alba și provizor cameral al domeniului Blaj¹⁸.

Chiar dacă linia descendentă a fost destul de prolifică, conscripția familiilor nobile române din anul 1862 înregistrând încă 11 capi de familie¹⁹, gloria familiei Pop de Daia a încetat odată cu stingerea celei de-a treia generații, funcțiile deținute ulterior, în ierarhia administrativă a Principatului sau în cea eclesiastică a Bisericii Unite, situându-se undeva la periferie.

ANA DUMITRAN

NOBILITY THROUGH CULTURE: THE POP OF DAIA FAMILY

SUMMARY

On the 6th of February 1664, prince Mihail Apafi raised to nobility Gheorghe Pop of Daia and his brother Vasile, giving them a blazon representing a hand holding a pen – symbol of the exceptional intellectual qualities, especially of the first of the two beneficiaries. A priest and archpriest in Daia, born in 1631-1632, Gheorghe Pop distinguished himself as a great scholar being, together with Ioan Zoba from Vinț, publisher and translator of the religious books printed in the last two decades of the 17th century. After the death of Ioan Zoba, Gheorghe Pop would inherit the function of notary of the General Synod of the Romanian Church in Transylvania, the second important hierarchical function after the metropolitan. His two sons, Vasile and Petru, would held themselves that function. Petru, Vasile's son having reconfirmed the nobility diploma on the 17th of April 1718, by the Emperor Carl VI, will inherit himself the function of archpriest of Daia and that of notary of the general synod. Those functions will be kept in the family by his cousin Avram, a close assistant of bishop Inochentie Micu.

¹⁶ 1773 este anul ultimei sale prezențe documentare, la 1782 fiind amintit ca protopop al Dăii Ștefan Alamori (apud A. Răduțiu, *op. cit.*, p. 314; o succintă dar consistentă biografie a lui Avram Pop de Daia vezi tot acolo, p. 313-314).

¹⁷ Apud *ibidem*, p. 314, nota 37.

¹⁸ Pentru detalii suplimentare vezi *ibidem*, p. 314-315.

¹⁹ I. Pușcariu, *loc. cit.*

ANEXA

Viena, 17 aprilie 1718. Scrisoare prin care, pentru credința manifestată față de Curtea imperială și pentru serviciile aduse acesteia, împăratul Carol al VI-lea confirmă lui Petrus Pap, fiilor acestuia Georgiu, Demetrius, Petrus și David, precum și verilor săi, Petrus, Georgius și Abrahamus, orfani ai altui Petrus Pap, precum și moștenitorilor și urmașilor tuturor acestora, de ambele sexe, atât vechiul rang nobiliar și anterioarele însemne nobilitare, cât și scutirea de dijme și alte îndatoriri fiscale a casei, viilor și semănăturilor pe care cei menționați le au în posesiunea Daia Română (Oláh-Dallya) din comitatul Alba. Scrisoarea imperială cuprinde o confirmare a nobleței din 1670 în rezumat și, în transumpt, diploma de noblețe din 6 februarie 1664 și actul de punere în posesie din 26 mai 1664. A fost publicată în Dieta din 24 februarie 1720.

NOS CAROLUS SEXTUS DEI Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Castellae, Legionis, Arragoniae, utriusque Siciliae, Hierosolymae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Navarrae, Granatae, Toleti, Valentiae, Galliciae, Majoricarum, Seviliae, Sardiniae, Cordubae, Corsicae, Murciae, Giennis, Algarbiae, Algecirae, Gibraltaris, Insularum Canariae, nec non Indiarum, ac Insularum, Terrae Firmae, Maris Oceani etc: REX Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Mediolani, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Lucemburgi, Würtembergae, Superioris, et Inferioris Silesiae, Athenarum, et Neopatriae; Princeps Transylvaniae, et Sveviae; Marchio Sacri Romani Imperij Burgoviae Moraviae, Superioris, et Inferioris Lusatiae; Comes Habsburgi, Flandriae, Tyrolis, Barchinonae, Feretis, Kyburgi, Goritiae, Rossilionis, et Ceritaniae; Landgravius Alsatae; Marchio Oristani, et Comes Gocceani, Dominus Marchiae Sclavonicae, Portus Maonis, Biscajae, Molini, Salinarum, Tripolis, et Mechliniae. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis: Quod pro parte, et in persona Honorabilis, et Nobilium PETRI PAP, Valachorum graeci Ritus in Principatu nostro haereditario Transylvaniae, Sacrae Romano-Catholicae Ecclesiae unitorum Archidiaconi Oláh-Dállyaiensis, nec non PETRI, GEORGII et ABRAHAMI Orphanorum similiter Petri Pap, Popae quondam itidem Dállyaiensis exhibitae, et praesentatae sunt Ma[jes]t[at]i nostrae binae quaedam literae, primae quidem Armales, per Illustrem quondam Michaëlem Apaffi Principem Transylvaniae, Partium Regni Hungariae Dominum, et Siculorum Comitem, Strenuis Georgio, et Ladislao Pap de Oláh Dállya, Praedecessoribus videlicet praefatorum Supplicantium, intuitu fidelitatis, et fidelium Servitiorum gratiose concessae, et elargitae continentes in se, totalis cujusdam, et integrae eorundem domus, cui ab una, domus Egregii Trifán Zachariae, parte vero ab alia, campus apertus vicinabantur, omnino in praememorata Possessione Oláh-Dállya, Comitatuque Albensi Tran[sylva]niae existentis habitae ab omnibus quae in publicum praestari ab aliis consueverunt, oneribus Exemptionales, alterae vero Nobilium Francisci Dállyai, et Georgii Viski, Cancellariae memorati Principis majoris Scribarum et Iuratorum Notariorum, e Curia Ejusdem, specialiter exmissorum Relatoriae, praefatos Georgium et Ladislaum Pap, eorundem haeredes et Posteritates utriusque Sexus universos, in dominium jam dictae domus legaliter per eosdem introductos, et statutos fuisse testificantes utraque per Nobiles Albenses, Stephanum Viski, et Paulum Ecsedi, fide mediante transumptae, et literis, manu illorum propria, sigillisque usualibus munitis, insertae, et inscriptae, tenoris infrascripti; Supplicatumque extitit Ma[jes]t[at]i n[ost]rae debita cum Instantia humillime, quatenus Nos easdem Literas Armales simul, et exemptionales, nec non annexas his literas Relatorias, omniaque et singula in eisdem contenta, ratas, gratas, et accepta habentes, praesentibusque Literis nostris inseri, et inscribi facientes, benigne confirmare, uberiorique nostro consensu roborare dignaremur. Quarum quidem literarum tenor, et verbalis Continentia sequitur hunc in modum: Delineatio in paribus Literarum Armalium, ac Statutuar[um], pro parte Strenuorum Georgii, et Ladislai Pap, per Celsissimum Principem Dominum D[omi]num nostrum Clementissimum oblatam, ac exhibit[am] Anno 1670. Die 4. Mensis Martii facta:

Sinca Mare, 6 februarie 1664. Principele Mihail Apafi acordă rangul nobiliar lui Georgius și Ladislaus Pap din Daia Română (Oláh-Dallya), precum și moștenitorilor și urmașilor acestora, de ambele sexe, conferindu-le următoarele însemne nobilitare: un scut ostășesc în poziție verticală, de culoarea cerului, în al cărui câmp se vede un braț de om care se întinde până la umăr, ținând o pană de scris; deasupra scutului este așezat un coif de soldat, închis, pe care îl acoperă o diademă regală împodobită cu pietre prețioase și perle; din creasta coifului atârână spre cele două margini ale coifului flamuri de diferite culori, care înconjoară și împodobesc scutul; toate aceste însemne au fost redată clar și detaliat de mâna unui iscusit pictor la începutul scrisorii de înnobilare. Aceste însemne pot fi utilizate în toate formele de manifestare militară și nobiliară (lupte, întreceri, dueli, sigiliu, stindard, tapiserii, inele scuturi, morminte etc.). Diploma conferea totodată celor menționați scutirea de dijmă și de alte obligații fiscale pentru casa, viile și semănăturile pe care le aveau pe moșia din Daia Română, bunuri care se învecinau într-o parte cu casa lui Trifan Zacharia, iar în cealaltă parte cu un teren viran. A fost publicată în Dieta din 14 februarie 1664.

Nos Michaël Apaffi Dei gra[ti]a Princeps Transylvaniae, Partium Regni Hungariae D[omi]nus et Siculorum Comes etc: Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis; Quod Nos, cum ad nonnullorum Fidelium D[omi]norum Consiliariorum n[ost]rorum singularem Nobis propterea factam Intercessionem, tum vero attentis, et consideratis fidelitate fidelibusque Servitiis Strenuor[um] Georgii et Ladislai Pap de Oláh Dallya, quae ipsi primum quidem Principibus Tran[sylva]niae l[e]gitimis videlicet Praedecessoribus nostris, ac tandem etiam nobis mox a Primordio Principatus n[ost]ri adeoque huic Regno nostro Tran[sylva]niae pro Locorum et temporum varietate fideliter exhibuerunt, et impenderunt, ac imposterum etiam pari fidelitate, et animi alacritate exhibitur[um] et impensur[um] se se pollicentur; Eisdem igitur Georgium, et Ladislaum Pap, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque Sexus universos, ex speciali gratia, et potestatis n[ost]rae principalis plenitudine, e Statu Conditioneque minus nobili in qua nati sunt, et hactenus extiterunt, clementer eximendos, ac in Caetum et Numerum verorum, natorum, indubitatorum, insignitorumque Regni nostri Tran[sylva]niae, et partium Hungariae eidem annexarum Nobilium annumerandos, aggregandos, cooptandos, et adscribendos duximus, prout annumeramus, aggregamus, cooptamus, et adscribimus, praesentium per vigorem; decernentes expresse ut a modo deinceps successivis semper temporibus iidem Georgius, et Ladislaus Pap, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque Sexus universi, pro veris, natis, et indubitatis Nobilibus habeantur, et reputentur. In signum autem hujusmodi verae et perfectae Nobilitatis eorum haec Arma seu Nobilitatis Insignia: Scutum v[ide]l[icet] militare erectum, coelestini Coloris, in cujus campo, sive area brachium quoddam humanum humerotenus eminens calamum scribenti similem tenere visitur, supra Scutum galea militaris clausa est posita quam contegit Diadema Regium gemmis atque unionibus decenter exornatum, ex Cono vero galeae, teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes, utrasque oras, seu margines ipsius Scuti pulcherrime ambiunt, et exornant, prout haec omnia in Capite, sive Principio praesentium literarum nostrarum docta manu, et arte pictoris clarius expressa, et fusius depicta esse cernuntur, animo deliberato, et ex certa scientia, liberalitateque n[ost]ra principali, praefat[um] Georgio, et Ladislao Pap, ipsorumque haeredibus, et posteritatibus, utriusque Sexus universis, gratiose dedimus, donavimus, et contulimus, annuentes, et concedentes, ut ipsi praescripta Arma, seu nobilitatis Insignia, more alior[um] verorum, natorum, et indubitatorum, insignitorumque Nobilium Armis utentium, ubique in praeliis, hastiludiis, torneamentis, duellis, monomachiis, ac aliis quibusvis exercitiis militaribus, et nobilitaribus, nec non sigillis, vexillis, cortinis, velis, annulis, domibus, clypeis, tentoriis, sepulchris, generaliter vero quarumlibet rerum, et expeditionum generibus, sub merae et sincerae, ac perfectae nobilitatis titulo, quo eos ab universis et singulis, cujuscunque Status, conditionis, gradus, ordinis, honoris, dignitatis, praeminentiae, et functionis homines existant, insignitos dici, teneri, nominari, et reputari volumus, ferre et gestare, omnibusque, et singulis iis honoribus, gratiis, privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, et praerogativis, quibus coeteri, veri, nati, et indubitati Regni nostri Tran[sylva]niae, et Partium Hungariae eidem annexarum Nobiles, et militares homines quomodocunque de jure, et ab antiqua consuetudine utuntur, fruuntur, et gaudent, perpetuo uti, frui, et gaudere valeant, atque possint. Et nihilominus pro ampliori gratiae et munificentiae nostrae declaratione totalem, et integram ipsor[um] Domum, cui ab una, domus Egregii Trifan Zachariae, parte vero ab alia Campus apertus vicinantur, in

praememorata possessione Oláh-Dállya, Comitatuque Albensi Tran[sylva]niae existent[is] habit[ae], ab omni Censuum Taxarum, et Contributionumstrarum tam ordinariorum, quam extraordinariorum, Subsidiique, et Lucri Camerae n[ost]rae Solutione, Servitorum quorumlibet plebeorum, et civilium exhibitione, onerum ignobilium Supportatione, hospitum condescensione, vineas item seminaturas, allodiaturas agricolationes, ac alias quasvis haereditates ipsorum intra veras metas territorij possessionis praedictae, ad eandem domum de jure, et ab antiquo spectant[em], et pertinere debent[em]; ac decimar[um], nonarum, capetiarum, jurisque, et census montani Solutione, quottanis Fisco nostro provenire debent[em] pensione, in perpetuum eximen[dum], supportand[um], libertand[um], et nobilitand[um] duximus, prout eximimus, supportamus, libertamus, et nobilitamus praesentium per vigorem. Quocirca vobis fidelibus nostris, Spectabilibus, Magnificis, Generosis, Egregiis et Nobilibus Supremis et Vice Comitibus, Iudicibusque Nobilium quorumcunque Comitatum, signanter autem Comitatus Albensis Tran[sylva]niae; It[em] Belli Ductoribus, tam equestris, quam pedestris Ordinis militum nostrorum Capitaneis; Nec non Prudent[ibus], ac Circumspect[ibus] Magistris Civium, Regiis et Sedium Iudicibus, Villicis, ac Iuratis Civibus, quorumcunque Civitatum, Oppidorum, Villarum et Possessionum, signanter autem Possessionis Oláh Dállya, cunctis etiam aliis, cujuscunque Status, Conditionis, Gradus, Ordinis, Honoris, Officii, Dignitatis, Praeminentiae, et Functionis Hominibus, modernis scilicet, et futuris quoque pro tempore constituen[t]em; item Decimatoribus, Dicatoribus, eorumque Vices gerentibus, praesentes nostras visuris, harum serie committimus, et mandamus firmiter, quatenus Vos quoque a modo deinceps successivis se[m]per temporibus dictam domum, aliasque haereditates, terras arabiles, vineas, generaliter omnes allodiaturas jam praenominatas, exemptas, supportatas, libertatas, et nobilitatas in perpetuum habere debeatis, et teneamini, neque eosdem Georgium, et Ladislaum Pap, ad aliquam Censuum, taxarum, et contributionumstrarum tam ordinariorum, quam extraordinariorum, subsidiique et lucri Camerae nostrae Solutione, servitorum quorumlibet plebeorum, et civilium exhibition[em], onerum ignobilium supportatione, item decimarum, nonarum, capetiarum, quart[arum], quint[arum], in rationem Fisci nostri quotannis provenire debent[em] pension[em], hospitumque in praedictam ipsorum Domum reception[em] cogere, et compellere, aut propterea eosdem in Personis, rebusque et bonis ipsorum quibusvis impedire, turbare, molestare, seu quovis modo damnificare praesumatis, vel sitis ausi modo aliquali. In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam, praesentes l[itte]ras pendentis, et authentici Sigilli nostri munimine roboratas, memoratis Georgio, et Ladislao Pap, ipsorumque haeredibus, et posteritatibus utriusque Sexus universis gratiose dandas duximus et concedendas. Datum in Oppido nostro Nagj Sink, Die Sexta Mensis Februar[is], An[n]o Domini Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo quarto. (Locus Sigilli) MICHAËL APAFI m[anu] p[ro]pria. 1664. Die 14. Mensis Februarii. exhibitae, lectae, publicatae, et praesentatae sunt praesent[ae] literae Armales, nominibus et in personis introscriptorum, in generalibus Dominor[um] Regnicolarum Transylvan[iae], Partiumque Hungariae eidem annexarum, in Oppido Nagj Sink, ex Edicto Suae Celsitudinis Principalis, indictis, celebrat[um] nullo penitus contradictore apparente. Magister Ioan[nes] Kendi Ill[ustrissim]i ac Celsissimi D[omi]ni D[omi]ni Principis Transylvan[iae] Prothonotar[is] m[anu] p[ro]pria].

Aiud, 26 mai 1664. Raport redactat de notarii Franciscus Dállyai și Georgius Viski, prin care aceștia îl informează pe principele Mihail Apafi despre modul cum au acționat pentru soluționarea dreptului de posesie a lui Georgius și Ladislaus Pap asupra unei case aflate în localitatea Daia Română din comitatul Alba.

Literae statutoriae: Illustriss[im]e ac Celsiss[im]e Princeps Domine D[omi]ne nobis Clementissime, Fidelitatis, fideliumque Servitorum nostrorum in gratiam Celsitudinis Vestrae humilimam debitamque semper Subjectionem; Vestra clementer noverit Celsitudo, nos literas ejus statutor[ias] pariter et introductor[ias] pro partibus, et in personis Strenuorum Dominor[um] Georgii, et Ladislai Pap de Oláh-Dállya confectas, et emanatas nobisque inter alios humiles fidelesque Servitor[um] praeceptorie sonant[um], et direct[um] summo, quo decuit honore, et obedientia recepisse in haec verba: Michaël Apafi Dei gratia Princeps Tran[sylva]niae, Partium Regni Hungariae Dominus, et Siculorum Comes, etc: Fidelibus nostris Egregiis, et Nobilibus Georgio Mihályfalvi, Andreae Biro, Stephano Borberek, Georgio Galambfalvi, Petro Létzfalvi, Francisco Dállyai, et

Georgio Viski, Cancellariae n[ost]rae majoris, Scribis, et Juratis Notariis e Curia nostra per nos ad id specialiter exmissis; Item Vice Comitibus, Iudicibus, Vice Iudicibusque Nobilium Comitatus Albensis Tran[sylva]niae, nec non Paulo Kováts de Váradgja, Ioanni Fabian Literato, et Petro Bak de Borberek Nobis dilectis, Salutem et gratiam n[ost]ram! Cum Nos ad nonnullorum fidelium D[omi]norum Consiliariorum n[ost]rorum singularem Nobis propterea factam intercession[em], tum vero attentis, et consideratis fidelitate fidelibusque servitiis, Strenuor[um] Georgii, et Ladislai Pap de Oláh Dállya, quae ipsi primum quidem Principibus Tran[sylva]niae, l[e]gitimis v[ide]l[i]ce Praedecessoribus n[ost]ris ac tandem Nobis etiam, mox a primordio Principatus n[ost]ri, adeoque huic Regno nostro Tran[sylva]niae, pro locorum, et tempor[um] varietate fideliter exhibuerunt, et impenderunt, ac imposterum etiam pari fidelitate, et animi alacritate exhibitur[um], et impensur[um] se se pollicentur. Eosdem Georgium, et Ladislaum Pap haeredesque et posteritates ipsorum utriusque Sexus universos ex speciali gratia, et Principalis n[ost]rae potestatis plenitudine, e statu, et conditione minus nobili in qua nati sunt, et hactenus extiterunt, clementer eximen[dum], ac in Coetum et numerum verorum, natorum, indubitator[um], insignitor[um]que Regni n[ost]ri Tran[sylva]niae et Part[ium] Hungariae eidem annexar[um] nobilium annueran[dum], aggregan[dum], cooptan[dum], et adscriben[dum] duxerimus, vigore aliar[um] literar[um] n[ost]rar[um] n[obi]litar[um], et armalium, et nihilominus pro ampliori erga eosdem gratiae et munificentiae n[ost]rae declaratione, totalem, et integram ipsor[um] Domum cui ab una, Egregii Trifán Zachariae domus, ab alia vero parte campus apertus vicinantur, in praememorata Pos[ses]sione Oláh Dállya, et Comitatu Albensi Tran[sylva]niae existent[em] habitam, ab omni censuum, taxarum, et contributionum n[ost]rar[um], tam ordinar[iarum], quam extraordinariar[um], subsidique, et lucri camerae n[ost]rae solu[tione], servitior[um] quorumlibet plebeorum, et civilium exhibitione, onerunt ignobilium supportatione, hospitum condescensione, vineas item, et seminaturas allodiatur[as], agricolation[es], ac alias quasvis haereditates ipsor[um], intra veras metas Teritorij pos[ses]sionis p[rae]dictae, ad eandem domum de jure, et ab antiquo spectan[dum] et pertinere debent[em]; a decimar[um], nonar[um], capetiarum, jurisque et census montani solutione, quotannis Fisco n[ost]ro provenire debent[em] pension[em], vigore aliarum l[i]t[er]ar[um] n[ost]rar[um] exemptionaliu[m], dictis l[i]t[er]is n[ost]ris n[obi]litaribus et armalibus, insertar[um] in perpetuum eximen[dum], supportan[dum], libertan[dum] et nobilitan[dum] duxerimus, salvo jure alieno, velimusque eosdem Georgium, et Ladislaum Pap, in dominium praescriptae domus, et exemptionis ejusdem medio V[est]ri legitime facere introduci jure admittente. Proinde vobis harum serie committimus et mandamus fir[m]iter, ut acceptis praesentibus statim simul, vel duo, vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis, ad faciem praefatae domus, cui ab una Egregii Trifán Zachariae, ab alia vero parte campus apertus, vicinantur, in Comitatu Albensi Tran[sylva]niae existent[em], habit[em] cum praesent[em] acceden[tem] introducatis praefat[um] Georgium, et Ladislaum Pap, in dominium dictae domus, et exemptionis ejusdem, statuatisque eandem eisdem, ipsor[um]que haeredibus, et posteritatibus utriusque sexus univer[sos] jure ipsis, ex praemissa exemptione n[ost]ra incumben[dem], perpetuo possiden[dem], si non fuerit contradictum; Contradictores vero si qui fuerint, evocetis eosdem ibidem contra annotat[um] Georgium, et Ladislaum Pap, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque Sexus univer[sos] in Curiam n[ost]ram, n[ost]ram scilicet in praesentiam, ratione[m] contradiction[um] eor[um] redditur[um] efficacem. Et post haec vos seriem hujusmodi Introductionis, et Statutionis v[est]rae, simul cum Contradictor[um], et evocatorum, vicinorumque, et commetaneor[um], qui praemissae statutioni v[est]rae intererunt nominibus, et cognominibus, terminoque assignatis, prout per vos fuerit expedita, et peracta, nobis suo modo terminum ad praescriptum, fide v[est]ra mediante referre, vel rescribere modis o[mn]ibus debeatis, et teneamini. Secus non factur[um]; praesent[um] perlect[um], exhibent[um] restitut[um]. Datum in Oppido n[ost]ro Nagj Sink, die sexta Mens[is] Februar[ii] Anno D[omi]ni Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo quarto. Nos itaque mandatis Celsitudinis Vestrae in omnibus uti tenemur obedire, et satisfacere volentes, in hoc Anno praesenti Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo quarto, die vero duodecima Mensis Maij ad faciem praetactae possessionis Oláh Dállya, consequenterque Domum Strenuor[um] D[omi]norum Georgii, et Ladislai Pap, in Vicinitatibus ab una Trifán Zachariae, ab alia vero parte campi aperti, existen[tem] habit[em], cum praesent[em] acceden[dem] coram Egregiis, et Nobilibus Stephano Farkas alias Szabo de Alba Iulia, Nicolae Groza, Iudice dictae Civitatis Albae Iuliae, Zachariae Trifán, Iacobo Nagj, Ioanne Abraha[m] de Dállya; Chrystophoro Kenyer, Iudice substituto, Davide Fazakas Jurat[um], Gabrielis Kendefi de Malomviz; Popa Opra, Pastoris Ecclesiae Valachicalis Lámkerék, Ioanne Bele, et Opre Oprian Iuratis Celsitudinis Vestrae in

Sóspatak, Szász Pasztuly Iudice substituto, Ioanne Mancsule, Iurato Celsitudinis Vestrae in Strása, Petro Komán, Ladislao Siol Iurat[um] Volphangi Bethlen de Keresd, in Girbe, Argeso Kurtabosz, Ioanne Pap Iurato Christophori Kalman Civis Inhabit[um] Cibinien[si], Ioanne Literato de Váradgia, in sic dictis possessionibus, portionibusque possessionar[um] resident[em], commorant[um] nominibus, ac personis ipsorum propriis, Celsitudinis Vestrae, ac Generosor[um], Egregiorum, et Nobilium D[omi]nor[um] Terrestrium Iobbagionibus, in praedicto Comitatu Albensi Tran[sylva]niae existent[em], habit[em], Vicinis ac Commetaneis ejusdem univer[sum] inibi l[e]g[i]time convocat[um], et praesent[em] existen[tum] introduximus Strenuos D[omi]nos Georgium, et Ladislaum Pap de Oláh-Dállya, ipsorumque haeredes, et posteritates utriusque Sexus universos in dominium dictae domus, ac exemptionis ejusdem, statuimusque eandem eisdem, ipsorumque haeredibus, et posteritatibus utriusque Sexus universis, jure ipsis ex praemissa exemptione Celsitudinis Vestrae incumben[dum], perpetuo possidend[um], tribusque l[e]g[i]t[i]mis diebus inibi moram facientes, nullo tunc, sed nec exposit durant[em] quindecim immediate subsequent[em] diebus Contradictore comparente. Atque haec v[ide]l[i]ce[t] Celsissime Princeps Introductionis et Statutionis n[ost]rae Series quam Celsitudini Vestrae fide n[ost]ra mediante rescripsimus. In reliquo Eandem Celsitudinem V[est]ram ad vota diu feliciter valere, regnareque desideran[te]. Datum in Oppido Nagj Enyed, die vigesima sexta Mensis Maij; Introductionis vero et Statutionis n[ost]rae die decima sexta. Anno D[omi]ni Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo quarto. Illustrissimae Celsitudinis Vestrae humiles fidelesque Servitores, Franciscus Dállyai m[anu] p[ropria] et Georgius Viski m[anu] p[ropria] Cancellariae majoris Scribae, et Iurati Notarij, e Curia Ejusdem ad praemissa peragenda specialiter exmissi. Quarum quidem l[i]t[er]ar[um] paria, nos infrascript[is] sine diminu[t]ione, et augmento varia[t]ioneque aliquali ex originalibus modo praemisso fide n[ost]ra mediante descripsimus Sigillisque n[ost]ris obsignavimus. Datum Albae Iuliae, Anno, dieque ut supra. Et subscriptum erat: Extradatum per nos Nobiles Albenses, Stephanum Viski m[anu] p[ropria], et Paulum Ecsedi m[anu] p[ropria], erantque Sigillis eorundem, super cera rubra hispanica impressiva communitae, et roboratae, ac in forma libelli patenter confectae, et emanatae.

(Continuarea diplomei imperiale din 17 aprilie 1718.)

Unde Nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum, singulariter Ma[jes]t[at]i n[ost]rae propterea factam intercessionem tum vero attentis et consideratis praedictorum PETRI PAP et Fratrueium ejus, fidelitate et iis, qu[ae] Nobis et Augustae n[ost]rae Domui praestiterunt servitiis benigne Nobis pollicentes, eosdem in posterum etiam paria fidelitatis exhibitur[os] et impensuros documenta. Eisdem igitur PETRUM PAP Filiosque ejus, GEORGIUM, DEMETRIUM, PETRUM et DAVIDEM, nec non PETRUM, GEORGIUM et ABRAHAMUM Orphanos Petri similiter Pap, praefati, haeredesque, et posteritates eorundem jam natos, et imposterum Divina ex benedictione nascituros utriusque Sexus universos, de Potestatis n[ost]rae Caesareo Regiae et Principalis plenitudine, et gratia nostra speciali, in pristino eorundem statu nobilitari confirmantes, denuo in coetum, et numerum verorum, et indubitatorum Principatus n[ost]ri Tran[sylva]niae, nec non Regni nostri Hungariae ac aliarum etiam Regnorum Ditionum, et Provinciarum n[ost]rarum haereditariarum Nobilium redoptamus, annumeramus, aggregamusque et adscribimus; Decernentes, et ex certa n[ost]ra scientia animoque deliberato concedentes, ut Ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus, omnibus iis gratiis, honoribus, praerogativis, et immunitatibus, quibus coeteri veri, et indubitati dicti Principatus Tran[sylva]niae et Regni Hungariae aliorumque Regnorum, Ditionum, et Provinciarum nostrar[um] haereditariar[um] Nobiles, natura, jure, vel antiqua consuetudine usi sunt, et gavisi, utunturque et gaudent, uti, frui et gaudere possint, ac valeant, haeredesque et posteriores eorundem utriusque sexus universi valeant atque possint; In Signumque hujus[mo]di verae, et indubitatae Nobilitatis praescripta Arma, seu Nobilitatis Insignia: *Scutum* videlicet militare erectum coelestini coloris in cujus campo sive Area brachium humanum humerotenus eminens, calamum scribenti similem tenere visitur; supra Scutum galea Milit[ar]em clausa est posita, quam contegit Diadema Regium, gemmis atque unionibus decenter exornatum: Ex Cono vero galeae, teniae sive lemnisci variorum colorum hinc inde defluentes utrasque Oras seu margines ipsius Scuti pulcherrime ambiunt et exornant, prout haec omnia in Capite sive principio praesentium literarum n[ost]rarum, pictoris industria et arte clarius expressa et depicta conspiciuntur, animo deliberato ex benigna liberalitate

n[ost]ra praefatis PETRO PAP nec non alteri PETRO, GEORGIO et ABRAHAMO similiter PAP eorundemque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis, clementer roboramus, confirmamusque, et prorogamus. Annuentes, et ex certa nostra scientia concedentes ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus eadem Arma, seu nobilitatis Insignia more aliorum verorum, et indubitatorum dicti Principatus Tran[sylva]niae, et Regni Hungariae, aliorumque Regnorum, et Provinciar[um] n[ost]rarum haereditariarum, Nobilium, sub iisdem Iuribus, Praerogativis, et Immunitatibus quibus Ipsi natura, jure, vel antiqua consuetudine usi sunt, et gavisi utunturque et gaudent, ubique in Proeliis, Certaminibus, pugnis, hastiludiis, torneamentis, ac aliis quibusvis exercitiis militaribus, et nobilitaribus, nec non Sigillis, velis, cortinis, aulaeis, annulis, vexillis, clypeis, tentoriis, domibus et sepulchris, g[ene]raliter in quarumlibet rerum, et expeditionum generibus, sub merae, verae, et indubitatae nobilitatis Titulo, quo eos ab omnibus cujuscunque Status, gradus, honoris, dignitatis, praeeminentiaeque et functionis hominibus insignitos et ornatos dici, nominari, haberi, et reputari volumus, mandamusque, ferre, et gestare, ac iis in aevum uti, frui et gaudere possint, ac valeant haeredesque, et posteriores eorum utriusque Sexus universi valeant atque possint; Et nihilominus pro ampliori benignitatis n[ost]rae erga ipsos declaratione domum eorundem totalem, et integram cui ab una Trifán quondam Zachariae domus, ab alia vero parte campus apertus olim vicinabantur in praememorata possessione Oláh-Dállya, Co[m]it[at]uque n[ost]ro Albensi Tran[sylva]niae existen[tem] habitam, antea etiam, modo praemisso exemtam denuo ab omni censuum, taxarum, et contributionum nostrarum tam ordinar[iarum], quam extraordinariarum, subsidiique et lucri camerae n[ost]rae Solutione servitiorum quorumlibet plebeor[um] et civilium exhibitione, onerum ignobilium supportatione hospitum condescensione, vineas item seminaturas, allodiaturas, agricolationes ac alias quasvis haereditates ipsorum intra veras metas territorij Possessionis praedictae ad eandem domum de jure, et ab antiquo spectan[tum], et pertinere debent[um], ac decimar[um], nonarum, capetiarum, jurisque et census montani solutione, quotannis Fisco nostro provenire debent[um] pensione in perpetuum eximen[dam], supportan[dam] libertan[dam], et nobilitandam duximus, prout eximimus, supportamus, libertamus, et nobilitamus praesent[ium] per vigorem. Quocirca vobis univer[sis] et singulis Spectabilibus, Magnificis, G[ene]rosis, Egr[egii]s, et Nobilibus Supremis, et Vice Comitibus, Iudicibusque n[obi]lium, Dicatoribus Connumerat[or]ibus, Decimator[ibus] et Exactoribus quar[um]cunque Contribu[ti]onum p[rae]dicti Co[m]it[at]us n[ost]ri Alben[sis], moderni[s] sc[i]l[icet], et futur[is] quoque pro tempore constituen[tis] eor[um]que Vices gerentibus, cunctis etiam aliis quor[um] interest, seu interer[um] praesent[am] notitiam habitur[am] har[um] serie committim[us] et mandamus fir[m]iter, ut vos quoque a modo imposterum successivis semper temporibus, p[rae]fatos PETRUM PAP nec non alterum PETRUM, GEORGIUM et ABRAHAMUM eorundemque haeredes et posterit[at]es utriusque sexus univer[sos] ratione praescriptae domus, ad nulla[m] Censuum, taxarum, et contribu[ti]on[um] n[ost]rar[um] tam ordinar[iarum] quam extraordinar[iarum], subsidiique et lucri Camerae nostrae solutione[m] servitiorumque quorumlibet plebeor[um] et civilium exhibition[um] onerum ignobilium supportatione[m], item decimar[um], nonar[um], capetiar[um], quarta[rum], quinta[rum] in ra[tione]m fisci n[ost]ri quotannis provenire debent[em] pensione[m], hospitumque in praedictam ipsor[um] domum reception[um] cogere et compellere aut propterea eosdem in personis, rebusque, et bonis ipsor[um] quibusvis impedire, turbare, molestare, seu quovis modo damnificare p[rae]sumatis vel sitis ausi modo aliquali; sed eos in p[rae]script[is] ipsor[um] privilegiis, et indultis per Nos gratiose confirmatis contra quoslibet impeditores, turbatores, et molestatores tueri, protegere, et defendere p[rae]deklaratamque eorundem domum universasque ejusde[m] appertinentias, pro exemptis, libertatis, ac denuo a Nobis nobilitatis habere debeatis, ac teneamini. In cujus rei memoriam firmitatemque perpetuam, praesentes literas n[ost]ras majoris, et aulici n[ost]ri Sigilli impendentis munimine roboratas, praememoratis PETRO PAP nec non alteri PETRO, GEORGIO et ABRAHAMO similiter PAP eorundemque haeredibus, et posteritatibus utriusque sexus universis clementer dandas duximus, et concedendas. Datum in Archiducali n[ost]ra Civitate Vienna Austriae, die decima septima Mens[is] Aprilis, Anno Domini Millesimo Septingentesimo decimo, octavo; Regnorum vero n[ost]rorum Romani septimo, Hispanici decimo quinto, Hung[ar]ici, et Bohemici, OCTAVO.

Carolus m[anu] p[ro]pria

Ioannes Iosephus de Kászón
Samuel Alvinczj.

P[rae]sentes Literae Sacr[atissi]mae Caesareae Regiaeque Catholicae Ma[jes]t[at]is et hereditary Principis Transylvaniae Armalium Confirma[tio]nales, in Generali Dominor[um] Regnicolar[um] trium Nationum praefati Principatus Tran[sylva]niae et Partium Regni Hungariae eidem annexar[um] Congrega[tio]ne et Diaeta, ex clementissima Caesareo-Regia et Principali determina[tio]ne altefatae suae Ma[jes]t[at]is S[a]cr[atissi]mae ad diem vigesimum quart[um] Mensis Februarÿ Anni Domini Millesimi Septingentesimi Vigesimali in Regiam et Liberam Civitatem Kolosvár indicta et celebrata, nominibus Introscriptorum, Proclamatae, Lectae, Exhibitae, Publicatae; et nemine Contradicente Extradatae. Per Michaëlem Olasz Sa[cr]ae Ca[esare]ae Regiaeque Majestatis, et Principatus Tran[sylva]niae, Partiumque eidem annexarum M[a]g[is]trum Protonot[ar]ium m[anu] p[ropria].*

* Mulțumim domnului Ioan Mircea pentru sprijinul acordat la transcrierea corectă a textului și la alcătuirea regestelor.